

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь магістр
Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Розробник: Зоря Олексій, професор кафедри фінансів банківської справи та страхування, д.е.н., доцент

Гарант освітньо-професійної програми Економіка підприємства: Березіна Людмила, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	Викладач: Зоря Олексій, д.-р. е. н., доцент Контакти: 15 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: oleksii.zoria@pdaa.edu.ua тел: +380667884672 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/zorya-oleksiy-petrovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	051 Економіка
Попередні умови для вивчення дисципліни	Економіка підприємства, Державне регулювання економіки, Стратегія підприємства (дисципліни, що включені до вступного фахового екзамену)

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти знань і формування вмінь щодо методико-організаційних засад науково-дослідної діяльності

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань щодо методологічних засад і організації наукової праці, умінь з ефективної та успішної наукової діяльності.

Компетентності:

інтегральна:

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

загальні:

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

спеціальні (фахові):

СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень

СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК 4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 18. Робити обґрунтовані висновки за результатами наукових та прикладних досліджень, презентувати результати.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Феномен науки. Основні принципи наукового дослідження.

Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості науки.

Тема 3. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.

Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.

Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.

Тема 6. Технологія наукової діяльності.

Тема 7. Наукова комунікація та види наукових публікацій.

Тема 8. Етика та психологія наукової діяльності.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 90 год.

Кількість кредитів: 3.

Форма семестрового контролю: залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

презентація, робоча програма.

Структура курсу та система оцінювання (дидактична карта навчальної дисципліни)

Назви тем	Кількість годин			Програмні результати навчання в розрізі тем	Форми оцінювання	Програмні результати навчання в розрізі форм оцінювання	Оцінювання min / max балів (в розрізі однієї теми)	Оцінювання min / max балів (разом по темах за один семестр)
	л	п	с.р.					
Тема 1. Феномен науки. Основні принципи наукового дослідження	2	2	8	ПРН 1; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 18	Опитування	ПРН 1; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 18	3 / 5	21 / 35
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості науки	2	2	8		Виконання вправ на практичних заняттях	ПРН 1; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 18	3 / 5	21 / 35
Тема 3. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	2	2	8		Виконання завдань самостійної роботи	ПРН 1; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 18	0,6 / 1 (із 1-ї по 6-ту тему) 1,2 / 2 (7-ма і 8-ма теми)	6 / 10
Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.	2	2	8		Тести	ПРН 1; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 18	передбачено виконання чотирьох тестів (тема 2; 4; 5; 6) оцінювання одного тесту: 1,5 / 2,5	6 / 10
Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень	2	2	6		Підсумкова контрольна робота	ПРН 1; ПРН 5; ПРН 8; ПРН 18	передбачено написання однієї контрольної роботи	6 / 10
Тема 6. Технологія наукової діяльності	2	2	6					
Тема 7. Наукова комунікація та види наукових публікацій.	2	2	8					
Тема 8. Етика та психологія наукової діяльності.	2	-	8					
Разом (годин)	16	14	60			Разом (балів)	60 / 100	

Шкала оцінювання ЄКТС та 2-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
74 – 81	C	
64 – 73	D	зараховано
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бабайлов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2019. 148 с.
2. Власенко Т. А., Дудник О. В., Міненко С. І. Зміст та критерії ефективності впровадження результатів наукових досліджень в галузі управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 8-16.
3. Гуторов О.І. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва Х. : ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Журавель О. В., Мамонтенко Н. С. *Наукові основи методології дослідження економічних явищ і процесів інноваційного менеджменту*. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 486-491.
5. Євтушенко М. Ю., Хижняк М. І. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2019. 350 с.
6. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. *Методологія наукових досліджень* : монографія ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
7. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях)* : навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
8. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. посіб. / за ред. І. С. Добронравої (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
9. Муравицька Г. В. Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу. *Науковий вісник «Демократичне врядування»*. [Електронне фахове видання]. 2015. Вип. 15. URL: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Muravytska.pdf.
10. Сімахова А. О. Соціальні перспективи розвитку науки та цифрової економіки в Україні. *Соціальна економіка*. 2018. Вип. 56. С. 216-221.
11. Ivashova, L. M., Ivashov, M. F., Kveliashvili, I. M. Methodology of scientific research and system approach in the field of public administration: mechanisms, levers, methods, tools. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*. 2020№ 2(25), pp. 11–19.

12. Pagadala Suganda Devi. Research Methodology: A Handbook for Beginners. Notion Press, 2017. 186 p.

13. Frederick Betz. Managing Science: Methodology and Organization of Research. Springer New York, 2012. 388 p.

Допоміжні

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках : навч. посіб. 2016. 159 с.

2. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 142 с.

3. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

4. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: посібник. Харк. нац. аграр. ун-т. Х. : ХНАУ, 2017. 57 с.

5. Дубницький В. І., Науменко Н. Ю., Федулова С. О. Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці : навч. посіб. ; [заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Дубинського В. І.] ; Держ. ВНЗ «Укр. держ. хім.-технол. ун-т». Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2019. 443 с.

6. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.

7. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

8. Каламбет С.В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

9. Кислий В. М. Організація наукових досліджень. К. : Університетська книга, 2018. 224 с.

10. Конверський А. Основи методики та організації наукових досліджень: навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2017. 350 с.

11. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

12. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2017. 136 с.

13. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / В. М. Михайлов [та ін.]. Х. : ХДУХТ, 2014. 220 с.

14. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

15. Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Лега О. В., Мисник Т. Г., Зоря С. П. Розвиток цифрової компетентності як умова забезпечення конкурентоспроможності майбутніх економістів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Том 73. № 5 С. 28–47. URL: [file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/3035-Article%20Text-14083-1-10-20191031%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/3035-Article%20Text-14083-1-10-20191031%20(1).pdf).

16. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р., № 1556-VII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

17. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листоп. 2015 р., № 848-VIII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

18. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» [Текст]. Д. : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.

19. Швець В.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Інформаційно-пошукова система Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/>.

3. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

4. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти та науки України: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.